

Ob planiranju upoštevajmo realnost!

Zbori skupščine občine Ljubljana Center so v juliju letos sprejeli predlog smernic za pripravljane družbenega plana za obdobje 1981-1985 občine Ljubljana Center, mesta Ljubljane in SRS. Na podlagi teh smernic naj bi v temeljnih OZD in vseh drugih sredinah pričeli konkretnije oblikovati plane za prihodnje petletno obdobje in so tako smernice pravzaprav ogrodje bodočega razvoja, ne samo občine in mesta, ampak tudi republike. Predsednika skupščine občine Ljubljana Center Mira Samardžija smo zato zaprosili za pogovor o tem dokumentu in, čeprav se je komaj dan pred tem vrnil z letnega dopusta, se je prijazno odzval našemu povabilu in pristal na pogovor.

Zanimalo nas je, katere so značilnosti smernic za pripravljane družbenega plana občine Ljubljana Center, katere so ključne točke teh smernic, ki so hkrati tudi najbolj značilne. Ljubljano in občino Ljubljana Center že dlje časa pesti neskladje v stopnjah rasti zaposlovanja, produktivnosti in družbenega proizvoda, kar je v marsičem odsev neskladij v strukturi gospodarstva in zato nas je zanimalo kako se bo to reševalo, kakšen bo razvoj terciarnih dejavnosti in še posebej, kakšno mesto bo dobil turizem.

Že dolgo časa poudarjamo, da bi morala biti znanost trdneje povezana z gospodarstvom in zato smo ga zaprosili, da nam pove, kako se bodo v prizadevanja za oblikovanje planov, in njihovo izvajanje, vključevale znanstveno-raziskovalne institucije in kakšen bo njihov delež, saj je prav na področju Ljubljane zaradi velike koncentracije znanstveno-raziskovalnih ustanov večja možnost za sodelovanje z gospodarstvom. To je toliko bolj nujno, ker je industrija v Ljubljani omejena zaradi prostora in že dosedanje zazidavnosti kot tudi ekološke omejenosti Ljubljane, vse to pa zahteva, ko govorimo o prestrukturiranju gospodarstva, veliko sodelovanje prav znano.

Smernice so splošne tudi zaradi pomanjkanja znanja in planov v TOZD

Po tem dolgem vprašanju se je Miro Samardžija najprej nasmehnil, nato pa dejal: »Najprej bi razčistil vlogo, ki jo imajo smernice za pripravljane družbenega plana za obdobje 1981-1985. Tako v republiki, mestnih in občinskih smernicah smo opredelili osnovne naloge, ki se postavljajo pred nas, kot posledica dosedanjega razvoja in ki jih želimo v naslednjem obdobju izpeljati. Te naloge pa so v nekaterih občinskih dokumentih še vedno presplošno opredeljene zato jih bo treba še konkretizirati, tako v dogovorih o temeljnih planov, kot v planu samem. Seveda pa smernice nimajo naloge, da bi že konkretno opredelile, kako bomo posamezne zadeve izpeljali in so zaradi tega še vedno na ravni, ki še ni primerne za konkretno rabo, vendar pa mislim, da bi jih bilo mogoče tudi dosti bolj konkretno zapisati, bolj konkretno predlagati posamezne rešitve. Vendar pa se pri tem pojavlja več ovir. Plani v TOZD, ki so pravzaprav osnova plana občine in tudi mesta, so vse preveč megleni in reči moram, da smo prav pri planiranju v združenem delu v velikem zaostanku.

Druga ovira, na katero smo naleteli je, kako daleč smo sposobni strokovno predvideti, kaj se bo dogodilo v prihodnosti in koliko smo usposobljeni, da bomo to, kar si zastavimo, tudi izpeljali. Žal smo tukaj dosti šibkejši kot bi želeli in tudi zaradi tega so ostale smernice na dokaj splošni ravni.

Razvoj občine in mesta je povezan

Smernice mesta in občine je treba gledati kot enoten dokument, kajti v Ljubljani ni mogoče govoriti o prestrukturiranju gospodarstva samo v eni občini, nesmisel je govoriti o razvoju posameznih dejavnosti samo v eni občini, saj se ponavadi te dejavnosti prepletajo v več občinah. Zaradi tega mislim, da je treba gledati smernice občine in mesta kot dokument razvojne politike,

da bi z določeno politiko investiranja začeli proces gradnje novih kapacitet in ob tem opuščali tiste dejavnosti, ki očitno ne ustrezajo ljubljanskemu prostoru. V Ljubljani in v občini Center sedaj sicer gradimo nove zmogljivosti, pri čemer se ravnamo po teh novih dogovorjenih načelih, vendar pa obenem moderniziramo tudi stare kapacitete. In te obnavljajo tudi nizko produktivnost, marsikdaj povzročajo večje zaposlovanje delovne sile ipd. Izrabljenost in zastarelost proizvodnih sredstev ljubljanske industrije zahteva obnovo teh kapacitet, vendar pri tem marsikdaj ne upoštevamo dogovorjenega – da bomo gradili le tiste kapacitete, ki so visoko produktivne in imajo velik del znanja in tehnologije. To je, vsaj tako mislim, osnovno protislovje ljubljanskega razvoja in reševali ga bomo sa-

*****

Nedavno sprejete smernice razvoja občine za naslednje petletno obdobje so bile povod razgovoru uredništva s »prvim delegatom«, predsednikom skupščine. Miro Samardžija, naš sogovornik, se je ob tem zadržal predvsem ob realnih možnostih bodočega razvoja naše, v marsičem posebne občine. Ob tem je povsem človeško pristopil tudi k vprašanju okrog sprejemanja takih planov, ki bi bili odraz izključno želja po idealnem, ne da bi ob tem upoštevali vrsto težav, s katerimi se naša, v marsikaterem pogledu že prenasličena občina, stalno sooča. Ta daljši, vendar izredno zanimiv prispevek objavljamo v dveh nadaljevanjih.

Uredništvo

*****

ke, ki jo bomo poizkušali izpeljati v naslednjem srednjeročnem obdobju. Osnovni razvojni cilji na področju gospodarstva v občini Center so, da pridemo prek kvalitetnih faktorjev gospodarjenja do višje stopnje gospodarskega razvoja, višje udeležbe produktivnosti v družbenem proizvodu, veliko večje kot je bila dosedaj. Enaka usmeritev je zapisana tudi v ljubljanskih smernicah.

Določene dejavnosti moramo tudi opuščati

Z nizko produktivnimi dejavnostmi, in take so razvite v občini Center pa tudi v Ljubljani, ni mogoče bistveno povečati deleža produktivnosti v družbenem proizvodu. Zato se v Ljubljani postavlja bolj resno kot kdajkoli prej vprašanje prestrukturiranja gospodarstva. Verjetno pa tega ne bo mogoče doseči le z novimi investicijami in izgradnjo visoko produktivne industrije, ki bo imela velik delež znanja, temveč bomo morali v Ljubljani določene dejavnosti tudi opuščati. Nismo se še dokopali do ugotovitve in dogo-

mo tako, da bomo v dogovoru o temeljnih plana zapisali, katere dejavnosti bomo razvijali in katere bomo v Ljubljani počasi opuščali.

V nekaterih OZD so že prišli do spoznanja, da morajo nekatere dejavnosti zaradi značaja proizvodnje, strukture delovne sile, velike emisije odpadkov in drugih pogojev opustiti. Tak primer je Pletenina, ki si prizadeva, da bi konfekcijo – ta proizvodnja zahteva veliko dela, le priučeno delovno silo, proces proizvodnje pa je enostaven – prenesli izven Ljubljane. Zato v okolici Logatca že gradijo obrat konfekcije in na ta način skušajo proizvodnjo, ki je v Ljubljani povezana s prevelikimi stroški, prenesti v kraje, kjer lahko tak obrat prispeva k razvoju in reši vrsto problemov. Podobno bi morali razmišljati tudi v drugih delovnih organizacijah.

Brez materialne osnove so želje le sanje

Ko govorimo in ko bomo še govorili o razvoju Ljubljane, je treba upoštevati realne možnosti. Le tako bo načrtan

razvoj lahko uresničen. Naši plani pa so v sedanjem srednjeročnem obdobju dostikrat ostali neuresničeni, tudi zaradi tega, ker je bilo premalo pobud v združenem delu, kako naj bi posamezne zastavljene cilje dosegli, kako bi izpeljali investicije, itd. Drug velik problem, s katerim se srečujemo je, ker ta trenutek ne vemo, in tega tudi še ni nihče izračunal, ali imamo dovolj dohodka za razvoj, ki smo si ga s smernicami začrtali. V Ljubljani, pa tudi v naši občini še nismo izračunali do kod sežejo naše materialne možnosti. Zato menim, da je ena prvih nalog v nadaljnjih fazah priprave plana, da ugotovimo koliko dohodka imamo v Ljubljani in na podlagi tega vidimo, kaj smo sposobni uresničiti. To je za občino Center še posebno pomembno, ker kakega posebnega razvoja novih dejavnosti ne predvidevamo.

Pokazale se bodo slabosti v trgovini

Zaradi prostorskih in drugih možnosti se zavedamo, da bomo v občini Center še nadalje razvijali trgovsko dejavnost, gostinstvo in turizem, industrijo, ki je v naši občini že prisotna in drobno gospodarstvo. Žal smo pri načrtovanju razvoja drobnega gospodarstva še na šibkih nogah, ker v tem srednjeročnem obdobju še niso bili narejeni plani razvoja, ki bi temeljili na realnih možnostih.

Trgovina, kot pomembna dejavnost za to občino, se bo morala drugače organizirati in to postaja velenik njenega nadaljnjega razvoja. Kako nujna je boljša organizacija trgovine, večja dohodkovna povezanost, sposobnost združevanja dela in sredstev in s tem večja učinkovitost, se bo pokazalo v letošnjem letu, ko bodo začeli učinkovati vsi stabilizacijski ukrepi, ki so bili sprejeti od federacije pa do občine. Slabosti zunanje-trgovinskih organizacij, kot tistih v notranji trgovini bodo v vso ostrino razkrile potrebo po združevanju trgovine v večje komplekse združenega dela, ki bodo sposobni nuditi potrošniku kvalitetne usluge, na drugi strani pa navezati trajnejše odnose z industrijo. V družbenem proizvodu občine sodeluje trgovina – podatki so za različna obdobja različni – s 50 do 60%, in zato je naša pozornost bila, bo in bo morala biti usmerjena v razvoj trgovine, v združevanje dela in sredstev, v boljšo organiziranost itd.

Že doslej smo prav na področju trgovine poizkušali marsikaj spremeniti, doseči večje združevanje sredstev in dela, povezovanje itd. Žal pa moram povedati, da grede stvari zelo počasi naprej. Imeli smo le malo primerov dejanskih povezav, novi odnosi še niso prav zaživeli...

Pogovor vodil in oblikoval B. Pogačnik

Nadaljevanje prihodnjic

15. SEPTEMBRA ČETRTO SNIDENJE BORCEV IN AKTIVISTOV NOV NOTRANJSKE

Srečanje ob Podmornici

Na podlagi medsebojnega dogovora, ki so ga sklenile družbenopolitične organizacije in skupščine občin Cerknica, Logatec, Vrhnika in Ljubljana Vič-Rudnik vsako drugo leto ena izmed občin organizira tradicionalno srečanje medvojnih aktivistov in borcev NOV, ki so v času NOB delovali na tem širokem območju. Sicer pa se je pred osmimi leti organiziral na pobudo RK SZDL odbor medvojnih aktivistov s tega področja. Njegova dejavnost pa je široka, saj skrbi za zbiranje zgodovinskega gradiva o političnem in organizacijskem delu prebivalstva tega območja.

Osrednja proslava bo v soboto, 15. septembra ob 10. uri dopoldne, v tovarniški hali Utensilie – le streljaj daleč od nekdanje ilegalne tiskarne Podmornica, torej ob cesti na Brdo. Po pozdravnih besedah Franceta Martinca – predsednika osrednjega odbora za organiziranje srečanja pri OK SZDL bo spregovoril Andrej

Petelin – borec in aktivist Notranjske. Recital pod naslovom »Sredi kraškega trpljenja zraste brin, ki vsako tretje leto obrodi« po zasnovi v režiji Janeza Vrhovca prav tako notranjskega prvoborca, ki bo obudil težko a zmagovito borbo Notranjcev bodo izvedli združeni pevski zbori vseh štirih občin, člani SNG iz Ljubljane in godba JLA. Poskrbljeno pa bo seveda tudi za prijetno razpoloženje in počutje vseh udeležencev proslave, ki je s tem, da se odvija neposredno ob poti, kjer je v času NOB potekala žica okrog našega mesta, tudi proslava mesta Ljubljane in njenih občanov. Udeležimo se je množično!

Še opozorilo o dostopu na prireditveni prostor. Okrepjene bodo redne proge mestnega prometa (št. 6 in 14), s posebnim prometnim režimom pa bo poskrbljeno tudi za vse, ki bodo prišli z osebni avtomobili.